

College van B&W

Uw contact C. Riechelman/M. van Os

T (020) 540 43 20

F (020) 540 45 59

gemeente@amstelveen.nl

AAN

mevrouw Jansen, raadslid

Postbus 4, 1180 BA Amstelveen

Vermeld bij reactie ons kenmerk en datum van deze brief

Datum 22 september 2026
Uw brief van 9 september 2026
Uw kenmerk -
Ons kenmerk Z26-087984 D26-425197

Betreft Beantwoording schriftelijke vragen van het raadslid mevrouw Jansen van Forum voor Democratie over mandaat toekomstige intrekkingen voorkeursrechten.

Geachte mevrouw Jansen,

Op 9 september 2026 heeft u ons, op grond van het Reglement van orde voor de raad van Amstelveen, schriftelijke vragen gesteld over Agendapunt 2.1 BTAZ - mandaat toekomstige intrekkingen voorkeursrechten. In deze brief gaan wij in op de door u gestelde vragen (cur-sief) met daaronder onze beantwoording.

Uit het voorstel begrijpen we dat voor een aantal percelen het voorkeursrecht niet langer noodzakelijk is, onder meer omdat de gemeente inmiddels eigenaar is geworden van deze gronden of omdat de beoogde bestemming reeds is gerealiseerd. Voor deze situaties kan ik de noodzaak van intrekking volgen. Het voorstel gaat echter verder en verzoekt de raad tevens om een algemeen mandaat te verlenen voor toekomstige intrekkingen van voorkeursrechten binnen de gehele gemeente Amstelveen. Dit roept bij ons de volgende vragen op.

1. *Waarom wordt voorgesteld een generiek mandaat voor de gehele gemeente Amstelveen te verlenen, terwijl het voorliggende voorstel betrekking heeft op een specifieke situatie binnen BTAZ?*

We hebben het voorstel om een mandaat te verlenen toegevoegd aan (meegenomen met) een voorstel over een concrete (gedeeltelijke) intrekking van het voorkeursrecht voor BTAZ, om begrijpelijk te maken waar het bij een intrekking van een voorkeursrecht om gaat. Anders zou het een separaat raadsvoorstel worden over het vragen van het betreffende mandaat, zonder specifiek voorbeeld. Voor het mandaat is een separaat besluitpunt opgenomen, en ook een separaat mandaatbesluit dat (ook: separaat) bekend gemaakt moet worden.

2. *Waarom een permanent gemeentebreed mandaat noodzakelijk is.*

Zoals is toegelicht in het raadsvoorstel, wordt een mandaat voorgesteld om slagvaardig te kunnen optreden mocht in de toekomst een intrekking aan de orde zijn. Inmiddels hebben vele gemeenten in het land vergelijkbare mandaatbesluiten laten nemen.

3. *Welke toekomstige situaties zou het noodzakelijk zijn om zonder voorafgaande betrokkenheid van de raad een voorkeursrecht in te trekken?*

Het gaat niet zo zeer om een 'noodzaak'. Als niet meer wordt voldaan aan de wettelijke eisen voor het vestigen (en in stand houden) van een voorkeursrecht, is de gemeente verplicht het voorkeursrecht in te trekken. Er is dan geen keuze of een voorkeursrecht in stand gelaten kan worden; wettelijk is bepaald in welke gevallen een voorkeursrecht moet worden ingetrokken.

4. *Waarom is niet gekozen voor een beperkt mandaat dat uitsluitend betrekking heeft op percelen waarvoor objectief vaststaat dat het voorkeursrecht zijn functie heeft verloren, bijvoorbeeld doordat de gemeente inmiddels eigenaar is geworden van de grond of doordat de beoogde functie al is gerealiseerd?*

Het mandaat is wel op deze manier bedoeld. We hebben ook nagedacht over intrekking als bijvoorbeeld een plan niet meer (ongewijzigd) wordt uitgevoerd, vanwege een beleidswijziging, en een politiek-bestuurlijke afweging en een daarbij behorende keuze. Naar onze mening zou in die gevallen eerst de raad een besluit moeten nemen over het niet meer (ongewijzigd) uitvoeren van dat betreffende plan (door bijvoorbeeld een besluit te nemen over een beleidswijziging en/of een planologische maatregel). Het gevolg kan vervolgens zijn dat door dat besluit van de raad (over bijvoorbeeld de planologische maatregel) niet meer wordt voldaan aan de wettelijke vereisten van het vestigen (en in stand houden van) een voorkeursrecht, waardoor het betreffende voorkeursrecht moet worden ingetrokken. Dat kan naar onze mening vervolgens in mandaat gebeuren, omdat dat een uitvloeisel is van de (eerdere) keuze van de raad om een bepaalde ontwikkeling niet (meer) te realiseren. De keuze (en de daarbij behorende afwegingen) over het al dan niet (gewijzigd) uitvoeren van het plan heeft de raad daarvoor al gemaakt. Het is vanzelfsprekend niet de bedoeling om de raad met het voorgestelde mandaatbesluit te beperken in zijn kaderstellende en controlerende rol, en in onze beleving is dat ook niet aan de orde met het voorgestelde mandaatbesluit. Het verzoek om het mandaat komt voort uit praktische overwegingen om slagvaardig(er) te kunnen optreden in gevallen waarbij een intrekking aan de orde is. Zoals ook in het raadsvoorstel is vermeld, blijft de mandaatgever, in dit geval de raad bevoegd om zelf te besluiten tot het intrekken van een voorkeursrecht.

5. *De raad heeft het voorkeursrecht destijds gevestigd om gemeentelijke regie op strategische grondposities mogelijk te maken. Waarom acht het college het wenselijk dat toekomstige intrekkingen van dergelijke voorkeursrechten niet langer aan de raad worden voorgelegd?*

De gemeente moet een voorkeursrecht intrekken als niet langer wordt voldaan aan de wettelijke voorwaarden om een voorkeursrecht te vestigen (en in stand te houden). Daar liggen geen (strategische) afwegingen aan ten grondslag.

6. *Is het college bereid het mandaat te beperken tot gevallen waarbij objectief vaststaat dat het voorkeursrecht niet langer noodzakelijk is, zoals bij gemeentelijke eigendom of volledig gerealiseerde ontwikkelingen?*

In onze beleving is dit reeds de insteek van het voorstel om een mandaat te verlenen.

7. *Welke risico's ziet het college wanneer de raad de bevoegdheid behoudt voor toekomstige intrekkingen van voorkeursrechten buiten deze specifieke BTAZ-percelen?*

Als de raad de bevoegdheid niet mandateert, zal de gemeente minder slagvaardig kunnen handelen als een intrekking van een voorkeursrecht aan de orde is.

8. *Kan het college bevestigen dat zonder dit mandaat toekomstige intrekkingen nog steeds mogelijk zijn, maar conform de Omgevingswet aan de raad ter besluitvorming worden voorgelegd?*

Dat klopt, dat is wettelijk bepaald.

9. *Waarom wordt de raad gevraagd een structurele bevoegdheid over te dragen voor alle toekomstige voorkeursrechten in Amstelveen, terwijl het huidige voorstel feitelijk betrekking heeft op een beperkt aantal percelen waarvoor het voorkeursrecht volgens het college niet langer noodzakelijk is?*

Bij het verlenen van een mandaat is geen sprake van het overdragen van een bevoegdheid. Zoals hiervoor bij de beantwoording van vraag 4 is opgenomen, blijft de raad bevoegd om zelf te besluiten tot het intrekken van een voorkeursrecht. Verder zijn – bewust (zie ook hiervoor bij de beantwoording van vraag 1) – deze twee elementen (naast elkaar) opgenomen in één raadsvoorstel.

Wij gaan ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Amstelveen,
de secretaris,

de burgemeester,

Bert Winthorst

Tjapko Poppens